

ข่าวหนังสือพิมพ์วันที่ ๒๒ - ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๙

โดย กองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์

กองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์ ขอเสนอข่าวและบทความที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม และกระบวนการยุติธรรม ซึ่งได้ทำการตรวจจากหนังสือพิมพ์รายวัน รายละเอียด ดังต่อไปนี้

ฉบับวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๑๐ เรื่อง

๑. คอลัมน์คลายทุกข์ชาวบ้าน “คดีประวัติศาสตร์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จประทับบนบัลลังก์ศาล” จากหนังสือพิมพ์ แนวหน้า

๒. คอลัมน์กฎหมายข้างตัว “นักกฎหมายผู้ทรงทศพิธราชธรรม” จากหนังสือพิมพ์ เดลินิวส์

๓. “มหากษัตริย์ใต้รัฐธรรมนูญ” จากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

๔. “๑๐ ขาดิอาเขียนจับมือเผยแพร่กรม.” จากหนังสือพิมพ์ มติชน

๕. “ศาลฎีกะตีสั่งจับแล้ว” จากหนังสือพิมพ์ ข่าวสด

๖. “คดีโจทก์จรต้าว ยิ่งลักษณ์ ไตรบ.ไม่เป็นธรรม สั่งใช้ ๓.๕ หมื่นล.” จากหนังสือพิมพ์ บ้านเมือง
แนวหน้า เดลินิวส์ ไทยโพสต์ โพสต์ทูเดย์

๗. “นายกฯให้ยุติแชร์ข่าวลับสน” จากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน

๘. “อัครินตั้ง ๙ กุณชื้อ ปชป.จัดประวัติ” จากหนังสือพิมพ์ มติชน ข่าวสด

๙. คอลัมน์วันเสาร์ที่ปลายซอย “ผู้นำที่ยิ่งใหญ่และอ่อนโยน” จากหนังสือพิมพ์ ไทยโพสต์

๑๐. “คอลัมน์สบายสบายสไตล์การเมือง” จากหนังสือพิมพ์ ไทยโพสต์

ฉบับวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๔ เรื่อง

๑. “ปุน้ำตาคลอถูกทวงเงิน” จากหนังสือพิมพ์ เดลินิวส์

๒. “ปรากฏการณ์ เสือดำ น้อมรำลึกพระมหากรุณาธิคุณ” จากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

๓. คอลัมน์กฎหมายวาไรตี้ “ทรัพย์สินทางปัญญา” จากหนังสือพิมพ์ ไทยโพสต์

๔. คอลัมน์เรื่องเล่าจากกระต๊ากเวลา “ความยุติธรรม...ของใคร” จากหนังสือพิมพ์ กรุงเทพธุรกิจ

ฉบับวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๑ เรื่อง

๑. คอลัมน์โลกทรรศน์ใหม่ “ห้ามหนีคดีอาญา” จากหนังสือพิมพ์ เดลินิวส์

ฉบับวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๒ เรื่อง

๑. คอลัมน์กฎหมายเศรษฐกิจ “กฎหมาย ตามแนวพระราชดำริ” จากหนังสือพิมพ์ กรุงเทพธุรกิจ

๒. “พ.ย.ปูยื่นอุทธรณ์คดีข้าว พท.ไวย ๓.๕ หมื่นล. ไม่แพ้” จากหนังสือพิมพ์ มติชน เดลินิวส์

MIC	MATICHON INFORMATION CENTER	Subject Heading :
Source :	เดลินิวส์	
Date :	Page : 10	No :
'24 ต.ค. 2559		

ห้ามหนีคดีอาญา

แต่

เดิมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 182 ได้วางหลักว่า ในวันอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง ต้องมีตัวจำเลยอยู่ในห้องพิจารณาคดี แต่ถ้าจำเลยไม่มาฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยไม่มีเหตุสงสัยว่าจำเลยหลบหนีหรือตั้งใจไม่มาฟังให้ศาลอ่านไว้จนกว่าจำเลยจะมาศาล หากจำเลยมีพฤติการณ์หลบหนีให้ศาลออกหมายจับจำเลย และถ้าไม่ได้ตัวภายใน 1 เดือน ให้ศาลอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งลับหลังจำเลยได้

(๖) ในกรณีที่ศาลอ่านคำพิพากษาลับหลังจำเลย แล้วผลคดีปรากฏว่าจำเลยที่ไม่มาฟังคำพิพากษา ต้องคำพิพากษาให้จำคุก ประหารชีวิต หรืออัตราโทษอย่างอื่น ซึ่งสามารถยื่นอุทธรณ์ หรือฎีกาคำพิพากษาได้ โดยให้หมายความเป็นผู้จัดทำซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายสามารถกระทำการแทนจำเลยได้ แม้ตัวจำเลยจะหลบหนี

ก่อนหน้านี้มีความพยายามจากหลายก ุศลส่วนต้องการให้แก้กฎหมายในส่วนนี้ โดยเห็นว่า เป็นช่องว่างและปัญหาทางกฎหมาย เพราะคนที่คิดหลบหนีคดีไม่มาฟังคำพิพากษา ไม่ควรจะได้รับสิทธิในการยื่นอุทธรณ์ หรือฎีกา หากไม่เชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมแล้ว ก็ไม่สมควรที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยศาลสูงอีก

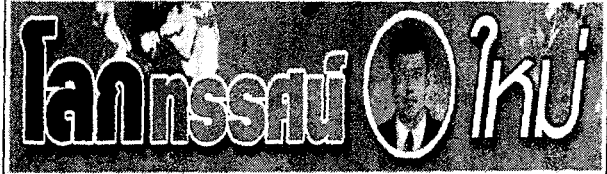
ต่อมาเมื่อเดือนกันยายน 2559 ที่ผ่านมา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สนช.) ลงมติเห็นชอบ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่.....) พ.ศ. มีสาระ

สำคัญเกี่ยวกับจำเลยที่หลบหนีคดี คือ เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้จำคุกหรือโทษสถานหนักกว่านั้น และจำเลยที่ไม่ได้ถูกคุมขัง หากจะใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา ต้องมาแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาลในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ศาลจึงรับอุทธรณ์หรือฎีกาไว้พิจารณา

เป็นที่รับรู้กันว่า เมื่อสิ้นสุดการสืบพยานโจทก์และจำเลย ศาลจะกำหนดวันนัดฟังคำพิพากษาอีกครั้งหนึ่ง แต่ถ้าคดีนั้นฝ่ายจำเลยเห็นว่าพยานหลักฐานโจทก์แน่นหนา หรือพออนุมานคาดเดาได้ว่าจะต้องถูกศาลลงโทษจำคุก จำเลยบางคนจะหลบหนีไม่มาฟังคำพิพากษา ทนายหรือเสมียนทนายจะไปฟังคำพิพากษาแทน หรือศาลอ่านคำพิพากษาโดยไม่มีผู้ความฝ่ายจำเลย

โดยส่วนมากจำเลยที่ถูกศาลพิพากษาให้จำคุก แต่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวในศาลชั้นต้น และ าลอุทธรณ์ จะหลบหนีไม่มาฟังคำพิพากษาในชั้นฎีกา เพราะถือว่า เป็นที่สุด ดังนั้นการหนีไปไปในชั้นฎีกาต้องหนีไปจนกว่าคดีจะขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา หากเป็นคดีอาญาทั่วไปต้องหนีสูงสุด 20 ปี แต่หากเป็นคดีอาชญาเสียดังต้องหนี 30 ปี จึงจะหลุดพ้นจากความผิดอาญา

จึงเป็นปัญหาที่หลายคนตั้งคำถามว่า หากในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกาเมื่อทนายยังสามารถยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาแก้ต่างให้กับจำเลยได้ แม้ตัว

จำเลยจะหลบหนี และศาลสูงพิพากษากลับปล่อยตัวจำเลย ถึงตอนนั้นจำเลยยังหลุดพ้นจากความผิดและมาชดอณหลักประกันคืน โดยศาลอาจสั่งปรับนายประกัน และให้จำเลยจ่ายค่าปรับฐานหลบหนีไม่มาฟังคำพิพากษา ซึ่งจะไม่ยุติธรรมกับจำเลยที่ต่อสู้ตามกระบวนการยุติธรรมมาตลอด แม้จะถูกศาลชั้นต้นลงโทษจำคุก แต่จำเลยในคดีก็ยังมีโอกาสขอปล่อยตัวชั่วคราวได้ ต่างกับการหนีคดี แล้วใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา เพราะมีใจไม่บริสุทธิ์ ไม่เชื่อมั่นกระบวนการศาล หากตัวเองไม่ได้รับประโยชน์จากผลแห่งคดี

คดีอาญาต่างจากคดีแพ่ง เนื่องจากคดีอาญารพิจารณาในศาลต้องกระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้กระทำการลับหลังจำเลยได้ เช่น คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 10 ปี จะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม หรือในคดีที่มีโทษปรับสถานเดียว

เมื่อจำเลยมีทนายและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและการสืบพยาน เป็นต้น

ส่วนในคดีแพ่งไม่ว่าจำเลยจะมาศาลหรือไม่ก็ตาม หากการส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว คู่ความที่มาศาลสามารถขอให้ศาลดำเนินคดีไปฝ่ายเดียวได้ และการอุทธรณ์หรือฎีกาก็เช่นกัน แม้ตัวจำเลยจะไม่อยู่ทนายความสามารถดำเนินคดีต่อไปได้ ไม่ว่าจะอุทธรณ์ ฎีกา ขอให้พิจารณาคดีใหม่ หรือในกรณีอื่น ๆ เพราะคดีแพ่งเป็นความรับผิดชอบที่ต้องชดใช้ค่าเสียหายเสียมากกว่า แม้ไม่มีตัวจำเลยโจทก์ยังสาม รยยึด หรืออายัดทรัพย์สินมาขายทอดตลาดได้ ต่างกับคดีอาญาที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

ร่างกฎหมายที่แก้ไขใหม่เป็นการปิดช่องให้คดีจบเร็วขึ้นหากจำเลยคิดจะหลบหนีตั้งแต่ศาลชั้นต้น แต่หากจำเลยเกิดเจ็บป่วยไม่สบาย หรือประสบอุบัติเหตุ หรือมีเหตุ ณ์อันไม่อาจคาดหมายได้ และไม่ได้ตั้งใจหลบหนี จำเลยยังสามารถยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์หรืออาชญาชั้นคำร้องแสดงเหตุผลอันจำเป็นเพื่อให้ศาลทราบว่าจะเหตุใดจึงไม่สามารถมาแสดงตัวต่อศาลในวันยื่นอุทธรณ์ได้ เพราะไม่ใช่กฎหมายที่จำกัดสิทธิจำเลยที่จะยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาเสียทีเดียว

เหตุผลของการแก้กฎหมายในครั้งนี้ เพราะในอดีตมีกรณีศึกษา

มากมาย จำเลยบางคนเมื่อได้รับอนุญาตให้ประกันตัวจากศาล ครั้นวันนัดฟังคำพิพากษากลับหลบหนี ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นกับนักการเมือง ผู้มีอิทธิพล คนมีฐานะ ซึ่งหลบหนีไปอยู่ต่างประเทศกระทั่งคดีขาดอายุความค่อยกลับมาอยู่เมืองไทย โดยกฎหมายไม่สามารถเอาผิดได้

แม้จะมีคนส่วนหนึ่งไม่เห็นด้วย เพราะว่าหลักทั่วไปในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนจำเลยยังเป็นผู้บริสุทธิ์ จนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดจากศาลยุติธรรมว่ากระทำความผิดจริง กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่อาจเป็นการลดทอนสิทธิเสรีภาพของบุคคลได้ การใช้สิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาเป็นสิทธิที่พึงมีตามกฎหมายในการต่อสู้คดีไม่ควรถูกจำกัดโดยไม่ให้จำเป็น

อย่างไรก็ดี สำนักงานอัยการสูงสุด ในฐานะที่ปรึกษาทางกฎหมายของรัฐบาล เห็นว่าการจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์หรือฎีกากรณีจำเลยหลบหนีคดีไม่ขัดต่อหลักการเบื้องต้นของกฎหมายแต่ประการใด เพราะยังเปิดช่องให้อุทธรณ์หรือฎีกาในกรณีเกิดเจ็บป่วยและไม่สามารถมาแสดงตนต่อศาลได้

ร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ คงจำกัดเฉพาะคนที่หนีคดี และจะใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาเท่านั้น แต่ถ้าคนหนีคดีมอบอำนาจให้บุคคลอื่นฟ้องคดีแทนตนยังสามารถกระทำได้เช่นเดิม ทั้งที่คนที่ไม่เชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมไม่ควรจะได้สิทธิฟ้องบุคคลอื่น

เห็นได้ว่าบางครั้งกฎหมายไม่ได้ครอบคลุมทั้งหมด อาจเป็นเพราะต้องการให้ยืดหยุ่นกับสถานการณ์ เมื่อสภาพบ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไปกฎหมายที่ใช้มายาวนานก็ต้องปรับปรุงให้ทันสมัยทันสมัย

ผู้ต้องหาหรือจำเลยทุกคนมีจิตสำนึกไม่หลบหนีคดีเมื่อกระทำความผิด หรือรับสารภาพ ศาลยังให้ออกาสกลับตัวโดยการลดอาญาหรือเมื่อเข้ารับโทษในเรือนจำยังมีโอกาสเป็นนักโทษชั้นดี หรือเมื่อรับโทษมาระยะหนึ่งอาจขอพักโทษได้ และยังสามารถใช้สิทธิขอพระราชทานอภัยโทษได้อีก ต่างกับการหลบหนีคดีต้องทำให้ญาติที่ใช้หลักทรัพย์ประกันตัวเดือดร้อนเมื่อศาลสั่งปรับนายประกัน ทั้งยังต้องหลบ ๆ ซ่อน ๆ เป็นระยะเวลายาวนานกว่าคดีจะขาดอายุความ ถ้าเกิดหนีไปจนคดีใกล้ขาดอายุความ แต่มาถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมได้ก่อนระยะเวลาที่หนีก่อนหน้านี้ย่อมไม่มีความหมาย เพราะต้องไปขดใช้โทษในเรือนจำตามคำพิพากษาอยู่ดี

สำหรับคนที่กลัวการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐคงเป็นเฉพาะคนกระทำความผิดเท่านั้น ส่วนประชาชนทั่วไปที่เชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ร่างกฎหมายที่แก้ไขใหม่ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการต่อสู้ตามกระบวนการยุติธรรมแต่อย่างใด.

ธุรกิจ บุณนาค
rujira_bunnag@yahoo.com
Twitter : @RujiraBunnag